

STREEKMUSEUM HOEKSCHER WAARD
HOFWEG 19 3274 BK HEINENOORD

BULLETIN 45

DECEMBER 1987

STICHTING
VRIENDENKRING VAN HET STREEKMUSEUM HOEKSCHER WAARD
(ingeschreven K.v.K. Dordrecht nr. S 119934)

Redactie en secretariaat:
Hofweg 13, 3274 BK Heinenoord. Giro 38.70.852.
Contributie: Minimaal f 10,-- per persoon/jaar.

Redactie:

Drs. W. Blok	01670 - 63083
J. Gerretse	01862 - 2293
A. Malleghrom	01856 - 1160
P.J. Pot	01853 - 1411
K.H. van der Ree	01865 - 3622
W. Reedijk	01865 - 1323

Hof van Assendelft:
Hofweg 13, 3274 BK Heinenoord. Telefoon 01862 - 1535.
Geopend dinsdag t/m zaterdag 14.00 - 17.00 uur
Zaterdag bovendien 10.00 - 12.00 uur. Groepen op afspraak

Oost-Leeuwenstein:
Dorpsstraat 13, 3274 Bk Heinenoord.
Geopend zaterdag 10.00 - 12.00 uur en 14.00 - 17.00 uur

Algemeen stichtingsbestuur Streekmuseum:
Secretariaat: Hof van Assendelft. Giro 52.77.13.
Conservator . Drs. J.E. de Rooy 01862 - 2010
Voorzitter . B. Kolbach 01869 - 1392
Secretaris . Drs. W. Blok 01670 - 63083
Penningmeester A. de Wilde 01860 - 14282

NIEUWS VAN DE REDACTIE

In het laatst verschenen bulletin, nummer 44 van september jongstleden, deden wij een oproep om deelnemers voor de 8e Vriendendag, die was voorbereid voor 3 oktober. Enkel onder U reageerden alsnog, maar op de sluitingsdatum bleek dat we op slechts een twintigtal deelnemers mochten rekenen. Daarop besloten wij deze dag niet door te laten gaan. Ondanks pogingen hiertoe kregen we geen antwoord van U op de vraag waaraan die geringe belangstelling lag. Lastig, want we willen toch de traditie van één vriendendag per jaar voortzetten. Suggesties over mogelijke oorzaken van de geringe belangstelling voor de afgelaste dag, alsmede voor de te organiseren dagen worden door de redactie graag tegemoet gezien.

Met het museum gaat het gelukkig goed. Veel aandacht werd dit jaar geschonken aan het onderhoud van onze huisvesting.

Het begon eigenlijk al in de afgelopen winter, toen alle gaskachels in het Hof van Assendelft werden vernieuwd. De oude hadden vanaf 1968 dienst gedaan en waren geheel versleten. Dat zelfde gold voor de vloerbedekking in de hal en gang van het Hof die dit najaar werd vernieuwd. Sinds de opening van het museum op 3 oktober 1968 gingen er zo'n 200.000 bezoekers overheen.

Niet alleen de vloer, ook aan het dak moest het nodige gebeuren. Door de storm was er enige schade aan pannen en vorsten die moest worden hersteld, terwijl de dakgoten aan een dringende opknappbeurt toe waren. Maar het zich laat aanzien zal binnenkort ook de achtergevel van het Hof in de steigers gaan voor groot herstel. Deze gevel staat sinds jaar en dag uit het lood. Deskundige hebben ons verzekerd dat het geen risico's inhoudt, maar de toren van Pisa is er niets bij. Moet U de volgende keer toch eens speciaal naar kijken. Kijkt U meteen eens naar de onderbouw van de kerktoren van Heinenoord, die werkelijk schever staat dan zijn grote Italiaanse broer.

Ook Oost-Leeuwenstein werd niet vergeten. Het houtwerk van dit pand werd door de schilder van een nieuwe verflaag voorzien. De gepotdekselde achtergevel werd eerder dit jaar al, samen met die van het documentatiecentrum, geteerd.

Ook werd er een zware deurstijl van de mendeuren van de boerderij, vernieuwd.

Dat bij al dit onderhoud het onderhoud aan de collecties -een eerste zorg voor elke museummedewerker- niet werd vergeten zal duidelijk zijn.

Gelukkig was er ook de afgelopen verslagperiode weer ruime publieke belangstelling voor ons museum. We hebben de hoop dat 1967 ten opzichte van 1966 zelfs, nee, daarover kunnen wij U het volgende bulletin, dat het komende voorjaar verschijnt, meer nauwkeurig informeren.

Zien we U trouwens nog Tweede Kerstdag, of op maandag 28 december in het museum? Beide dagen zal het Streekmuseum 's middags van 14.00 tot 17.00 uur voor alle publiek zijn opengesteld.

Veel genoegen met dit 45e bulletin.

W.B.

HISTORISCH ALLERLEI

De publicatie over het doopbekken van de Nederlands Hervormde Kerk in Klaaswaal heeft onder onze vrienden nogal wat tongen en pennen in beweging gebracht. Geen wonder.

Het is toch wel heel vreemd als er ingegraveerde namen uit een doopbekken lijken te verdwijnen en andere namen daarvoor in de plaats worden genoemd.

Om het geheugen nog even op te frissen:

Dhr. B.C. Troost fotografeerde de tekst van het doopbekken te Klaaswaal en merkte een verschil in de tekst met een citaat uit een publicatie van dr. N. Vels Heijn.

Deze ontdekking werd besproken in bulletin 42.

Een van degenen die reageerden op dit stukje, was dr. N. Vels Heijn zelf.

Hij schreef ons o.a. het volgende:

"Inderdaad een merkwaardig probleem. (...) Onze tekst is letterlijk overgenomen uit Welker, Geschiedenis van Cromstrijen 1892 (ongewijzigd herdrukt in 1971), pag. 136, zoals wij op p.-17 van de kwartierstaat Fonkert vermeldden. Daar vindt men het gezin van Rochus Ariesz Schelling en Neeltje Troost, overleden te Klaaswaal resp. 14-11-1786 en 19-2-1776.

Hun kinderen waren, ged. te Klaaswaal:

29 mrt. 1739	Barber	Overleden 12 dec. 1759
16 mrt. 1741	Jan	Overleden 13 juni 1744
18 nov. 1742	Ary	Tr. Aaltje Schrijvers
18 dec. 1745	Maartje	Tr. Willem van der Stoep
13 mrt. 1748	Jan	Tr. Bastiaantje Niemantsverdriet
9 mei 1751	Annetje	Overleden 8-3-1785. Was geh. met Hermannus Schrijver
12 okt. 1755	Jacoba	Wrsch. jong overleden.
18 sept. 1757	Jacob	Tr. Lysebet Vos
13 juli 1760	Claas	Tr. Oud-Bld. 31-5-1789 Jannetje Arysdr. de Koning
6 dec. 1761	Willem	Tr. Pietertie de Jongh

Onze Welker-tekst vermeldt alle nog levende erfgenamen met hun echtgenoten, met uitzondering van de nog ongehuwde Claas. De gefotografeerde tekst laat Jacob en Willem weg en vermeldt in plaats van hen 'Klaas Schelling gehuwd met Jannetje de Koning'. Het bekken is geschonken 2 juni 1787 en de volgende dag wordt het gebruikt bij de doop van de tweeling Barbera en Adriana, kinderen van de oudste zoon Ary Rochusz Schelling en zijn vrouw Aaltje Schrijvers.

Men mag aannemen dat bij de schenking de inscriptie op de binnenzijde 'Ter gedachtenis van Rokus Schelling en Neeltje Troost', met daarboven hun beide gekroonde wapens, en die op de onderzijde 'Ten gebruike enz.' reeds aangebracht waren. Het randschrift zal later gegraveerd zijn en wel nadat de doop plaatsgevonden had. Als de huidige tekst de originele is, moeten daar twee jaren overheen gegaan zijn, want Claas trouwt pas 31 mei 1789. Waarom ontbreken Jacob en Willem? (....)

Hoe komt Welker aan zijn tekst? Hij wijdt in zijn boek van 1892 een hoofdstuk aan het zilveren vaatwerk van de kerken te Numansdorp en Klaaswaal. Hij citeert alle inscripties (....) zo minutieus en nauwkeurig dat men onontkoombaar de indruk krijgt dat hij ze zelf van de zilveren voorwerpen moet hebben overgeschreven; zo niet, dan moet hij een zeer secure bron gehad hebben.

Wij hebben het bekken in 1979 zelf gezien. (....)

Wij hadden geen idee dat we Welker moesten controleren.

Het ging ons in het bijzonder om de wapens, die Welker noemt, maar niet beschrijft. Ik heb deze zo nauwkeurig mogelijk nagetekend. (....)

Wij kunnen moeilijk aannemen dat Welker of zijn bron een afwijkende lezing gefantaseerd zouden hebben. Waarom zouden zij?

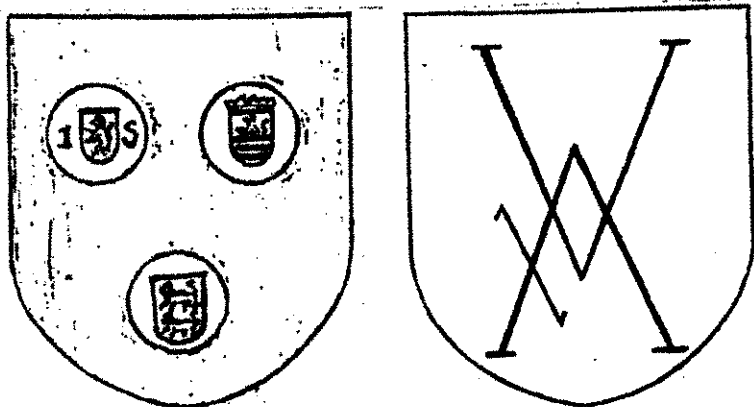
De enige oplossing is o.i. dat er oorspronkelijk de tekst met Jacob en Willem, maar zonder Klaas, in de rand gegraveerd is en dat deze tekst door iemand genoteerd is die later door Welker als bron gebruikt is; dat er enige jaren later ruzie ontstaan is tussen de erfgenamen -zoals zo vaak- en dat de tekst toen gewijzigd is. Wij nemen aan dat zo iets technisch wel uitvoerbaar is. De vraag is dan wel of de plaats waar nu Klaas en Jannetje staan ruimte geweest is voor de namen van vier personen".

Tot zover de reactie van dr. Vels Heijn.

Aangezien we in deze zaak iets meer duidelijkheid wilden brengen, namen we contact op met de koster van de N.H.Kerk te Klaaswaal, dhr. M. Notenboom, die ons zeer welwillend het bewuste doopbekken toonde.

Het bekken heeft een doorsnede van 27 cm., waarvan bijna 10 cm. tot de rand behoort, zodat het eigenlijke waterreservoir ruim 17 cm. in doorsnede is.

Op de bodem van dit waterreservoir prijken de door dr. Vels Heijn genoemde wapens met daaronder gegraveerd:

S C H E L L I N G

T R O O S T

(De wapenschilden van de families Schelling en Troost, zoals deze door dr. Vels Heijn zijn weergegeven in zijn kwartierstatenboek Steehouwer-Fonkert)

T e r G e d a c h t e n i s v a n
R o k u s S c h e l l i n g
e n
N e e l t j e T r o o s t

De onderzijde van het bekken bevat twee teksten:
Eén in het midden en één op de rand.
In het midden lezen we:

Ten gebruike
van 't bondzegel des
H. doop uit de Nalatenschap
en ter gedachtenis van Rokus
Schelling in Leven Dijkgraaff van
oud Cronstrijen met Beijerlandt bedijkt
obiit 14 November 1786 oud 81 Jaaren 5
Maanden zijn huisvrouw Neeltje
Troost obiit 19 Februarij 1776
oud 58 Jaaren 4 Maanden

De tekst op de rand is van binnen naar buiten, linksom, aangebracht. Bij deze tweede tekst kunnen we onderscheid maken tussen het gedeelte dat de schenkers vermeldt (A) en het deel dat spreekt over de doop van de kinderen (B).

De letters van de A-tekst zijn duidelijk groter dan die van de B-tekst.

Bij de A-tekst zien we vier regels.
Direct om het waterreservoir staat:

(1)'Aan de Diaconie verEert door deszelfs Kinderen als Erfgenamen Arij Schelling Gehuwt met Aaltie Schrijver'

Daaromheen is gegraveerd:

(2)'Willem van der Stoep Gehuwt met Maartie Schelling
Jan Schelling Gehuwt met Bastiaantje Niemansverdriet'

Daar weer omheen lezen we de regel:

(3)'Jacob Schelling Gehuwt met Lysebet Vos'
en op diezelfde regel staat na een flinke spatie:
'Klaas Schelling Gehuwt met Jannetje de Koning'

En als laatste regel volgt:

(4)'Willem Schelling Gehuwt met Pietertie de Jongh'

Het vreemde van deze laatste regel is, dat hij niet gelijk met de eerste drie begint, maar dat de naam "Willem" pas begint onder de naam "Lysebet" (Vos).

Deze A-tekst vult niet de gehele rand (in het rond). In de open ruimte staat de B-tekst in drie regels.

(1)'En zijn deszelfs Kindere het Eerst er uijt Gedoopt en genaamt Barbara en Adriana'

(2)'twelinge op den 28 Meij Geboore. Gedoopt den 3 Juni 1787'

(3)'In de Diaconie van Klaas Waal. Overgegeve op den 2 Juni 1787'

De spatie tussen regel 2 en 3 is veel groter dan die tussen regel 1 en 2.

Deze laatste drie regels beginnen alle drie op een ander punt. Het is een erg onregelmatig geheel.

Rest ons nog op te merken dat vóór de naam 'Klaas Schelling' vier putjes of tekentjes zichtbaar zijn.

Ziedaar de tekst zoals die op 20 november 1987 op het doopbekken aanwezig was.

Hier is geen antwoord op het wanneer van de inscriptie en wordt ook geen uitsluitsel gegeven over een eventuele toevoeging.

We beschrijven slechts zo nauwkeurig mogelijk de tegenwoordige toestand.

Laten we in elk geval blij zijn, dat niemand's voorvader van het bekken verdwenen is.

Dat moet een hele geruststelling zijn!

A.M.

MUSEUM-CONCERTEN

Het aankondigen van museumconcerten in het bulletin van het Streekmuseum heeft duidelijk zijn vruchten afgeworpen. Bij de laatste concerten was de belangstelling groter dan normaal.

De Concertcommissie van de Culturele Kring is dan ook blij U daarom nog twee concerten te kunnen aanbieden. Het eerste concert zal gegeven worden op 17 februari 1988. Hierin zal het Debussy Trio optreden. Dit trio bestaat uit: Emile Biessen, fluit; Ton Wilmes, altviool; Emily Heyens, harp.

Voor 6 april 1988 staat het tweede concert geprogrammeerd. Het Tancredi Trio hoopt dan voor U op te treden. Dit trio bestaat uit Jan Willem de Vriend, viool; Dominique Citroen, clavecimbel en Michiel Weidner, cello.

De toegangsprijs bedraagt per avond f 7,50, terwijl houders van een Pas-65/CJP f 6,- betalen.

De concerten beginnen beide avonden om 20.15 uur. Voor kaarten en verdere inlichtingen kunt U zich wenden tot de secretaris van de Culturele Kring Mevr. K.Kegel-Henstra, Zinkweg 119,

3262 BE Oud-Beijerland. Telefoonnummer 01860-13343.

K.K.H.

DE VRAGENRUBRIEK

Deze keer zijn er weer verschillende reacties binnengekomen op onze vorige vragen. Er is contact opgenomen naar aanleiding van vraag 247. Vraag 248 en vraag 249 werden van een antwoord voorzien. Verder lokte vraag 250 meerdere vrienden en vriendinnen uit om te reageren, waaruit blijkt dat toch velen afstammen van de genoemde Moret. Omdat in zulke gevallen de een weer weet wat de ander niet weet en ook weer andersom, zijn contacten toch erg nuttig gebleken, bij onderzoek naar dezelfde voorouders.. Die contacten zijn door onze bemiddeling nu al meerdere malen tot stand gekomen. Alleen daarom al heeft deze rubriek aan menigeen uit onze vriendenkring plezier gedaan. Ook daarom vragen wij aan ieder die een aanwijzing of antwoord kan geven op de gestelde vragen, dit ons te laten weten. Velen zullen U er dankbaar voor zijn. Dan volgen hier de nieuwe problemen die weer om een oplossing vragen:

252. Johannes Henricus Dijkhoff (Deijkhoff) wedn. geb. Vlissingen 23-11-1774, overleden Nieuw-Beijerland 10-3-1840, geh. Nieuw-Beijerland met Geertruy Stolk. Chirurgijn en vroedmeester, ingekomen 1818 van Herkingen.
Gevraagd: Nadere gegevens van hem.

253. Jan Pietersz. Meijdam (Maijdam) geh. met Neeltje Ariens omstreeks 1625.
Pieter Jansz. Meijdam (Maijdam) schepen te Numansdorp 1667, dijkgraaf en heemraad Numanspolder t/m 1701.
Gevraagd: Hoe is de relatie van deze fam. met: Arien Meijdam (Maijdam) geh. met Josijntje Teunis, die kind Barber dopen te Asperen 9-7-1702.

254. Denijs Aertse van Prooyen, trouwt omstr. 1667
Lijsbet Ariens Mookhoek. Kinderen gedoopt te Strijen: Aerd, Hillichie, Aerijen en Teunis.
Gevraagd: Ouders, broers of zusters en herkomst van Denijs Aertse.

255. Burgje (Burighie) Jacobs, trouwt ca. 1677 Willem Claasse Verhoeff. Kinderen gedoopt te Strijen: Jacob, Pietertje, Jannighie, Maijke, Claas, Jan en Willem.
Gevraagd: Haar ouders en familienaam.

256. Lijntie Klaas. j.d. van Moerkerken, trouwt Rijsoord 23-5-1683, ondertr. Maasdam 16-5-1683 met Pieter Hermens (Vlaesblom) j.m. van Rijsoord. Zoon Jan gedoopt Maasdam. Haar zuster is Cornelia Claas gehuwd met Cornelis Teunisse Kruithoff te Mijnsheerenland.
Gevraagd: Haar ouders en familienaam.

257. Een gedeelte van de stamboom Verbaas vanaf ong. 1640 is getypt gegeven aan ons Streekmuseum.
Gevraagd: Wie is de schenker en wie heeft de genoemde stamboom Verbaas samengesteld en in bezit.

258. Dingena Bastiaans Barendrecht was gehuwd met Willem Willems Rekeling. Zij overleed te 's-Gravendeel en Leerambacht 21-9-1809 begr. 23-9-1809.
Gevraagd: Haar ouders en haar doopdatum.

259. Jan Kimmel, geb. Goudswaard 27-4-1840, getr. 29-5-1868 met Johanna de Vos, geb. Gouda 9-3-1832, wed. van Adrianus van der Stau. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen geboren.
Gevraagd: Overlijdensdatum van Jan Kimmel en vooral een foto van Jan Kimmel, die een kruideniers-winkel had in Goudswaard.

260. Angenieta Maria Kimmel, geb. Goudswaard 22-5-1852, eerste huwelijk met Van der Kaaden, een kind Coen, tweede huwelijk met Schippeks, slager bij de haven te Maassluis, drie kinderen.
Gevraagd: Foto van Angenieta Maria Kimmel.

261. Marija (Maria) Boon, gedoopt Strijen 29-4-1759 ondertr. Strijen 26-8-1786 met Evert Barends Gildhuizen.
Gevraagd: Datum en plaats van haar overlijden.

262. Maarten Janesz. Dorsman, j.m. van Ridderkerk tr. Barendrecht 16-5-1688 met Lijsbeth Hendriks van Oosten, j.d. van Carnisse. Gevraagd: Ouders, geboorte en overlijden van beiden.

263. Dirk Cornelisz. Decker, wedn. van Cornelia Willems Ruijsevelt, ondertr. Poortugaal 28-10-1729 Jannigje Pieters Lems, j.d. van de Hijde. Gevraagd: Ouders en doop van Jannigje Lems.

Correspondentie over deze vragen zenden aan: W. Reedijk, Boondijk 45A, 3286 LD Klaaswaal.

NIEUWE VRIENDEN

Het gaat goed met onze Vriendenkring. In de afgelopen maanden groeide het ledental met 22 personen. Eind november kon de Vriendenkring rekenen op de steun van 1.238 Vrienden.

Hoewel wij overigens geen theelepeltjes of andere artikelen cadeau geven, stellen wij het buitengewoon op prijs als U in Uw omgeving vrienden of kennissen ertoe weet te bewegen zich bij onze kring aan te sluiten. Over de voordelen hoeven we hier niet uit te weiden.

MAAK UW VRIENDEN ONZE VRIENDEN

Als nieuwe vrienden mochten wij verwelkomen:

- L 593 C.L. Bakker 's-Gravenhage
- L 598 W. Bervoets Rotterdam
- HW 235 P.C.J. van den Broek Strijen
- L 600 R. de Bruin Rotterdam
- L 291 G.J. van Gelder Spijkenisse

- L 596 M.C. van Hal-Groen 's-Gravenhage
- L 492 M.N. Harms-Meefout Voorburg
- L 342 Mw. R.E. Kastelijn Amsterdam
- HW 413 Mw. A.M. Kleinjan Oud-Beijerland
- L 340 G. van Kralingen Capelle a/d IJssel

- HW 362 C.P. v/d Linden Oud-Beijerland
- L 591 A. Looij-Kimmel Sliedrecht
- L 599 A.H. van de Merwe Rotterdam
- HW 336 M. Nieuwenweg Numansdorp
- L 601 M. de Penning Rotterdam
- HW 412 Mw. A.P. Plaizier-Bogaerds Numansdorp

- L 597 A.C. Stam Dordrecht
- L 594 P. Stam-de Kievit Dordrecht
- L 595 N. de Rooij Rotterdam
- L 589 J. Stoker Spijkenisse
- L 590 W.A. Stoker-van Hoeven Spijkenisse
- HW 268 Mw. M.T.F. Toxopeus Westmaas

RED.

AANWINSTEN

Om alle zaken, die het museum in het verleden en ook nu weer van U kreeg, geen dode dingen te laten zijn, is het nuttig je te verplaatsen in de leefwereld, waarin ze gebruikt werden en die niet eens zo ver achter ons ligt. De huidige generatie vindt koelkast, vriezer, koffiezetapparaat, electrisch strijkijzer, stofzuiger, wasmachine, centrifuge, afwasmachine, centrale verwarming, televisie, video, schrijfmachine en electrisch licht heel gewoon. Vele van de aanwinsten komen uit een tijd, waarin dat allemaal niet bestond en er heel hard en onder moeilijke omstandigheden gewerkt moest worden. Hier komen ze dan! Doet Uw best er wat in te zien! De gestage stroom zet zich voort. Er zit zelfs muziek in: een harmonium met oefenboeken en een cither. We zitten in de geschenkenmaand, dus voor de kinderen ook wat: vier poppen voor een poppenkast, een paar stelten, een houten speelgoedvrachtwagen en een knibbelspel. Voor de feestdagen een herenpandjesjas, een herenvest en broek. Verdere textiel een omagdoek en een baby dito.

De keuken wordt altijd goed bedacht: een Regoutschaal + juskom, Keulse potten (bruin en blauw), een Chinese schaal, vijf schoteltjes, een puddingvorm, een poffertjespan, een houten pollepel, een schaal, een emaille toiletborstelhouder, een houten eierrekje, een emaille emmer en een aluminium dito, een braadlee, tafelmessen, een boterverwarmer, een korenmolentje, een cakevorm, een strijkplank en een vloerwrijver. Daarnaast het meubilair en zijn bijkomstigheden: een uitrektafel, een pendulekast, kleedjes, een koperen asbak en een houten pijp, een waaijer en twee herdenkingswandborden.

Gereedschappen en hulpmiddelen in alle soorten en afmetingen: deurhangen, een sigarenplank, een haarhamer, kramtuig, een zicht, een aker, een metalen biggenvoerbak, een waston-standaard, twee houten blokken om schroefdraad mee te maken, kleine kapzaag, boren, een slijpsteen, twee grote tappen, 58 schaven, voorraadbussen, gereedschap voor reparatie van een waterpomp, een tomatensorteermachine, een trekzaag, tuingereedschap, een bankschroef en kleine dito, een knalpot, een lederen paardentuig, een ijzeren inhoudsmaat (1/2 decaliter), een hulpzeel, muurankers, een serie apothekersflesjes, twee koffers + twee lederen tassen en een houten dienstkoffer.

Gegevens over onze voorouders halen we o.a. uit een kwartierstaat Van der Hoek, een genealogie Nooteboom, een genealogie Den Broeder, een grote verzameling landbouwbladen, jaargangen Ned. Leeuw 1969-1976, een boekje over de korenmolen "De Lelie" te Puttershoek, een boekje "Memoriestenen uit de Ned. Herv. Kerk te Barendrecht", een boekje naar aanleiding van het monument ter nagedachtenis van de Joden te Oud-Beijerland, Joodse gebedsrollen, jaargangen 1975-1983 Rotterdams Jaarboekje, 14 kinder- en diverse andere boeken, tot slot 15 kadastrale kaarten van de Hoeksche Waard.

Ons huis is weer ingericht. Nu nog even de koperen windvaan op het dak (een rennende hond) en de lijst is weer compleet. Wel, heeft ze U wat aan het denken gezet? Dat hoopt oprecht.

J.G.

Het schaesse rijke lere de Hoeksche Waerders al van klaains of an. Dat was vroeger al zô en nou nog. Naar nou zijn dur bekant op alle durrepe mooie veldijsbane op onder water gezette schaepewaales, verzien van kunstlicht en luidsprekers. Vroeger wiere de eerste spere van de klaaine krabbelaers gezet op het ijs van een dijkslôot of tusselôot, met bolije an de kante. Den éene had deurlôopers en den andere bôotjes. Al naer gelang van den anleg groeiden daeruit hardrijers en mooirijers die voor- en achteruit bëntjie over konne rije. De Schuringse Have is erg brêed, en de goeie hadde voor bëntjie over de hêele brêedte nôodug. In strenge winters asset hard deur bleef vrieze, dan ging de Binnemaes dicht maar daer kon je pas op azze dur volgus een oud gezegde balke onder 't ijs lagge. Maar dan was het de grôoste en drukste ijsbaan van de Hoeksche Waerd. Over vliete en vaerte trokke van alle kante groepe schaessers richting Binnemaes. Ze reeë de blaere op dur hiele, van de Maes langs Messeerland nae Musdam en weer terug.

Op alle durruppe zijn dur in de lôop van de tijd ijskluppe opgericht, eliek durrup hatter éen, behallevé op de Buitesluis. Onder dat durrup hebbie de gehuchte Schuring en Middelsluis.

Wat op 't durp, nae verschaale poginge, niet van de grond kwam, was op Schuring in 1922 medéen beklonke. Daer wier "De Samenwerking" opgericht.

De ijsbaan kwam netuurluk op de Schuringse Have. Voor die tijd wier daer al, net as op de Binnemaes het sies-klôte beoefend. Het goeie met van die zwaer houe balle over 't ijs, van Schuring tottan't durp toe, de have uit. De Binnemaesse balle zijn nog te zien op ons museum, dank zij Niek de Regt.

In 1927 gingut begin December al hard vrieze en je hoorde al van hardrijerije op alle ijsbane. An de stamtaefel in 't cafe van Jan van Bere op den dijk wier daer druk over gebakkelaaid "we zouwe net as op Schuring hier ok een ijsklup motte hebbe" zee der éen.

En een ander zee: "Wat op Schuring ken, mot hier ok kenne". Langs de huize lag hier de Have en een hōp mense kone dur schaesse op te stap anbinge. Toen ister beslote om over een week de mense op te trommele om naer 't cafe van Teun Rozendaal te komme en daer een ijsklup op te richte. Nou dur waere liefhebbers genogt, en de naam wier "Nooitgedagt" meddun G want dan kregre ze ellek jaer van een firma met dezelfde naam een paar schaesse kedoo voor verloting. Zōdoende is 't durp zonder ijsklup gebleve tot vandaeg an den dag toe.

Nou wastur ok al un bestuur gevurmd, maar wie mostur nou voorzitter worre. Een was de mēning toegedaen dat ut een goeie schaesserijer mos weze. Uitaandeluk wier het Piet Veugelaer, voor de duideljkhaaid de Mottige Piet, want ter waere op de Middelsluis twēPiet Veugelaere, maar den andere dat was Rooie Piet. Nou wier de Mottige Piet niet gekoze omdattie zōveul mans was op 't ijs, maar vanwege zijn gezegde, dattie zō dikkels gebruikte: "As ielke een wat doet zel alles goed komme". Nou dat vonge ze op de Middelsluis een wijze man die laaiding kon geve.

't Is dien aevend laet geworre, bij de oprichting. De jenijsmelk die der geschonke was, schijnt ok nogal sterk geweest te zijn, want sommige mosse thuis gebrocht worre, omdanze niet goed recht meer konne houwe.

Bij de kerkbōm, waer het durpsnieuws besproke wier, deur een kooichie mense, ister verteld, dat er een lid, die op een molkerij in de Achterbuurt den anderen ochend an de beurt was om te melke, wel twafel of alles goed zou gaan. Maar hij kon alles vinge, den emmer en de melkblok, en 't spantouw kon die goed vastmake bij den eerst den beste koe die hij ging melke. Hij greep nae de spene, maar hij vong niks dat op een koeie-uur leek. Een koe zonder uur die besta niet, dochtie. Op dat moment keek het bēst brullend om en opēns zagtie dattie onder de stier zat. Met een schrēuw vloogtie overend en ging er van laekerisuit. De ijsklupman was gelijk nuchter.

Twē daege nae de oprichting was ter al een hardrijerij en schaesse met turfrape voor de jeugd. 't Andere jaer waeren dur al ruim 200 leje, daerbij ok verschaale van 't durrup.

Kees van Toope had en koek- en zoopie-tentjie op de baan. Om werm te blijve bij het uitblaeze van de inspanninge, hattie een gaskacheltie meegebrocht en angestoke. Maar deur de grōote drukte had gēen mens in de gate, dattut ijs ging smelte en 't hēele boeltie istur deur gezakt.

As ten dooi inviel en dur stong aerdig water op het ijs, dan wastur as leste kampwedstrijd nog het pieken om spek. Elke rit twē piekseleē tege mekaar guns en hers over de have achter 't cafe van Teun Rozendaal. Jong en oud dee mee en de leste reserves wiere uit de kast gehaald. In die tijd konne ze nae de werkelōshaid deur het vriezen dat spek best gebruike. Deur het pieke in het water vloge de spēete om der ore en in de bocht sloege sommige om deur de vaert en krabbelden dan klesnat overend. Zukke aevende wier het weer laet. In't cafe zatte de dēelnemers op verhaal te komme en de kijkers dur aaije te werme. Den één praatte al niet harder as tun ander en 't ging allemaal over hoe't gelōpe was en danzut kommende jaer weer dunnichies over zoue doen.

Deuze maand December 1967 bestaat Nooitgedagt 60 jaer en alle ouwe verhaale en nog veul meer hebbe ze an Pleun Trōst verteld, en die hebtat allemal opgeschreve. Alle leje krije dat kedoo in de vurm van een herdenkings-boekie.

Nae veul vijven en zessen hebbe ze nou ok een veldijsbaan, met alles tur op en dur an, evenas Schuring.

Zō zie je dat de woorde van den eerste voorzitter de Mottige Piet, wijze woorde zijn geweest, want die gelden overal voor:

AS IELKEN EEN WAT DOET ZEL ALLES GOED KOMME.

W.R.

VAN DE PENNINGMEESTER

In dit bulletin is de acceptgirokaart/bewijs van lidmaatschap voor 1988 bijgesloten. Wij verzoeken U vriendelijk uw bijdrage voor 1988 zo spoedig mogelijk op onze rekening te storten/over te maken. Voor alle duidelijkheid: de minimum bijdrage is f 10.- per persoon, een maximum kennen we niet

RED.

VAT DE KRANTEN ZEGGEN

Volkstellingen, tegenwoordig taboe, waren vroeger een tienjaarlijks terugkerende gebeurtenis. De personen, die met de uitvoering van de telling waren belast, probeerden de telkaarten vol te krijgen. Het navolgende artikel is letterlijk uit het Nieuwsblad overgenomen.

"Oud Beijerland, Januari 1890.

De volgende ontmoeting had een der personen in deze gemeente met de volkstelling belast. Vroeg op reis gegaan, komt hij 's morgens tusschen licht en donker aan een woning, voorzien met een pak kaarten.

"Moeder! daar is een man met boeken en papier," roept een der kinderen.

"Geen postpapier nodig hoor! wij kunnen toch niet schrijven."

Teller: "Ik verkoop geen postpapier vrouw, ik kom van wege de volkstelling."

"'t Is zonde, ben jij dat ... volkstelling, wat is dat nou weer, allemaal narigheid en een groote last voor jou; dat heb ie er van, pas een nieuwe burgemeester of de jongens mogen niet werken en nou weer dit ding, wat is dat toch?"

"Ik moet weten uwe namen, ouderdom, geloof enz."

"Zoo, enz. Nou gaat dan maar zitten."

"Waar?" De teller nam plaats aan een heel klein tafeltje, geheel met boterhammen bezet.

De naam van uw man? Jan. Wat meer? Ik zeg immers Jan. Ja maar, zijn familienaam. Hij heeft geen familie meer.

Vraag 2. De man leeft in een gezin, dat is duidelijk, vraag 3 en is daarin het hoofd, aangenomen.

Vraag 4. Dag, maand en jaar der geboorte. Dat weet ik niet, zoo tusschen de 40 en de 50.

Vraag 5. Waar geboren? Noord-Brabant. Gemeente? Ik geloof onder 's-Gravendeel. Vraag 7. Gehuwd was hij.

Vraag 8. Tot welke kerkgenootschap behoort hij? U ben aan de groote kerk niet waar? Ja wel! geweest, toen Bouthoorn er was, maar later in de Steenenpad, nu daar ook geen dominee is, zijn wij nergens meer. Is uw man dan nergens aangesloten? Nee! daar houdt Jan niet van.

Vraag 10. Arbeider en in wiens dienst hij werkzaam was, en daarmede was de kaart van den man afgehandeld.

De vrouw wist niet hoe oud zij was, ook niet den ouderdom van een harer kinderen. Zij wist wel dat zij geboren was na nieuwjaar, en de kleinste was op den dag af zes weken. De vrouw had zes kinderen, maar gaf er vijf op, die kleine was nog niet nodig opgeschreven te worden, die was nog niet eens gedoopt.

Mag ik weten het geslacht? Nu nog mooier, geslacht hebben we niet; verleden jaar hebben wij de varkensziekte gehad, dat weet jij wel, en nu hebben wij niet gemest, ik zeg tegen Jan! het is te veel gewaagd. Neen vrouw! u begrijpt mij niet, ik bedoel of het meisjes of jongens zijn. Hoo! vier knechiens en een wigchien en die kleine dan? o ja, dat is ook een knechien.

Na eerst de kinderen nog eens behoorlijk geteld te hebben, vertrok de teller zeer voldaan; de vrouw was gewillig genoeg om inlichting te verschaffen, zij kon het niet verder brengen.

Gelukkig bestaan er bevolkings-registers, anders zou er op deze manier om de telkaarten ingevuld te krijgen, een staatje uit vele, weinig terecht komen."

P.J.P.